

Bronvermelding en bronnenlijst

APA-regels
Een korte gids

Bijgesteld augustus 2020, Annet Stomph

1

Bronvermelding

- Als je een auteur aanhaalt zet je de bronvermelding bij **de eerste zin** die je aan hem/haar ontleent. Dus **niet** pas aan het eind van een alinea. En ook **niet** in de 1^e zin + in de laatste zin (als een soort hamburger)
- Als de volgende zinnen in die alinea logischerwijze uit dezelfde bron komen: hoef je daar **niet opnieuw** de bron te vermelden.
- Maar als dat niet logisch, vanzelfsprekend of duidelijk is: vermeld je de auteur **opnieuw**. Dan volstaat het om alleen de naam te noemen.
- Meerdere bronnen per alinea gebruiken geeft doorgaans een **meerwaarde** aan je tekst.

3

Onderbouwen met behulp van literatuur

- De literatuur **verwerken in je eigen tekst**. Niet je eigen verhaal of je eigen mening opschrijven en er vervolgens een citaat bij zoeken en eronder plakken.
- Standpunt onderbouwen:
 - Passende literatuur over het onderwerp: **kennis verzamelen**. Verschillende bronnen, van verschillende auteurs, bij voorkeur met een verschillende invalshoek of met tegenovergestelde inzichten.
 - Vervolgens **kennis construeren**. Samenvatten/parafaseren van de belangrijkste informatie uit verschillende bronnen. De verschillende stukken tekst aan elkaar rijgen.
 - **Orden** de tekst op een logische wijze.

5

Bronvermelding algemeen

Bronvermeldingen laten zien van wie een idee of bepaalde informatie komt.

- Parafrase: een stuk tekst in jouw eigen woorden samenvatten.
- Letterlijk citaat: je neemt een stuk tekst helemaal over.
- Plagiaat: parafaseren en/of citeren zonder bronvermelding. Voorkom plagiaat, zelfs 1% is teveel.

Van alle opmerkingen, meningen, conclusies en dergelijke, die je (deels) baseert op het werk van een andere schrijver, vermeld je de herkomst. In een werkstuk meld je voortdurend, op elke bladzijde, bij elke alinea, bij elke nieuwe gedachte, soms bij elke zin wie of wat je bron is.

2

Parafrases en citaten

- Gebruik zoveel mogelijk je eigen woorden:
 - Je past de kennis toe en maakt er een lopend verhaal van. Je tekst is leesbaarder omdat er één schrijfstijl gehanteerd wordt.
 - Je laat zien dat je de inhoud van je bronnen begrepen hebt (de docent wil *jouw* inzicht beoordelen, de auteurs waar je je op baseert hoeven niet beoordeeld te worden).
- Citaten of letterlijke aanhalingen worden alleen gebruikt als:
 - het een treffende, kernachtige formulering is: een definitie, beelddespraak of stelling;
 - het belangrijk is dat de lezer de precieze formulering ziet.
- Citaten worden letterlijk overgenomen, incl. evt. type- en spelfouten.
- Citaten zijn korte fragmenten, in principe maximaal 10 regels.
- Verder worden citaten zoveel mogelijk vermeden. Doorgaans: maximaal 10% citaten per werkstuk (**is niet zelfde als 10% plagiaat**).

4

Valkuil verwijzing bij je eigen tekst

- Bij een zin, waar je de theorie aan jouw casus of voorbeeld verbindt: niet klakkeloos een bronvermelding noemen. Denk er aan dat bijvoorbeeld Beun of Fontaine in hun boeken niets schrijven over jouw oudere. *Jij* schrijft over je oudere, *jij* trekt conclusies op basis van de theorie.
- Goed:
 - Bijvoorbeeld: Mevrouw Y zit in de eerste fase van het rouwproces. Dit is te merken doordat ze kenmerken ..., ... en ... (Beun, 2014) vertoont.
- Fout:
 - Mevrouw Y zit in de eerste fase van het rouwproces (Beun, 2014)

6

Bron op niveau?

Enkele algemene richtlijnen

- Jaar 1
 - Literatuur die voorgeschreven is in jaar 1
 - Wetenschappelijke literatuur
 - Onderzoeks- of beleidsrapporten van officiële instanties of de overheid
 - Gebruik geen literatuur van je mbo-opleiding
- Jaar 2
 - Literatuur die voorgeschreven is in jaar 2
 - In het 1^e semester is literatuur uit jaar 1 nog bruikbaar, in het 2^e semester ga je op zoek naar literatuur die daarop een verdieping geeft
 - Wetenschappelijke literatuur
 - Onderzoeks- of beleidsrapporten van officiële instanties of de overheid
- Jaar 3 en 4
 - Literatuur die voorgeschreven is in jaar 3 of 4
 - Literatuur uit jaar 1 en 2 is niet toereikend, zoek naar literatuur die daarop een verdieping geeft.
 - Wetenschappelijke literatuur
 - Onderzoeks- of beleidsrapporten van officiële instanties of de overheid

7

Opgenomen in bronnenlijst, maar niet gebruikt

De bron is in de bronnenlijst opgenomen omdat het verplichte literatuur is, maar nergens gebruikt. Mag niet, niet doen.

8

Bronnenlijst vormt 1 geheel

- Alles op alfabetische volgorde zetten
- Boeken, websites en artikelen, enz. niet scheiden

9

Boeken, simpel

Correct:

- Bijsma, J., & Janssen, H. (2015). *Sociaal werk in Nederland: Vijfhonderd jaar verheffen en verbinden* (3e herz. druk). Bussum: Coutinho.

Foutief:

- Bijsma, J. & H. Janssen (2015). *Sociaal werk in Nederland. Vijfhonderd jaar verheffen en verbinden* (3e herziene druk). Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Bijsma & Janssen (2015). *Sociaal werk in Nederland, vijfhonderd jaar verheffen en verbinden*. Bussum
- Bijsma, J. (2015). *Sociaal werk in Nederland*. Bussum: Coutinho
- Bijsma, J. (2015). *Sociaal werk in Nederland*. Coutinho
- J. Bijsma. (2015). *Sociaal werk in Nederland*. Uitgeverij: Coutinho

10

Boeken onder redactie, correct

- Beun, M. (red.). *Ouderen en welzijn van nu*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Bassant, J., & De Roos, S. (red.) (2010). *Methoden voor sociaal-pedagogisch hulpverleners* (3^e herz. druk). Bussum: Coutinho.

Voorbeeld voor H1 uit boek 'Ouderen':

- Bronvermelding in de tekst:
 - Royers (2014a) schrijft dat....
 - Royers (2014b) is van mening dat...

• Bronnenlijst:

Royers, T. (2014a). Identiteit en levensloop: generationeel bewustzijn. In Beun, M. (red.), *Ouderen en welzijn van nu* (pp. 3-22). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Royers, T. (2014b). De wetenschap over ouder worden: terugtrekken of erbij blijven?. In Beun, M. (red.), *Ouderen en welzijn van nu* (pp. 23-36). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

11

Lastig...

• Goed:

- Trappenburg, M. (2014). De lasten van de zorg: Vermaatschappelijking van de zorg drukt vooral lager betaalden. In Michon, L., & Slot, J. (red.), *Armoede in Amsterdam: Een stadsbrede aanpak van hardnekkige armoede* (pp. 77-89). Amsterdam: Bureau Onderzoek en Statistiek van de gemeente Amsterdam.

12

Publicaties

- **Goed:**
 - Koops, H., & Kwekkeboom, M.H. (2005). *Vermaatschappelijking in de zorg: Ervaringen en verwachtingen van aanbieders en gebruikers in vijf gemeenten*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
 - Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2012). *De zorg: hoeveel extra is het ons waard? Ieder jaar geven we meer geld uit aan zorg. Waarom? Wat zijn de gevolgen? Is dat erg? Wat kunnen we hieraan doen?* Den Haag: Auteur.
 - De Klerk, M., Gilsing, R., & Timmermans, J. (red.) (2010). *Op weg met de Wmo: Evaluatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2007-2009*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

13

Publicaties

- **Goed:**
 - Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. (1997). *Vereenzaming in de samenleving: Advies 1*. Rijswijk: Auteur.
 - Centraal Bureau voor de Statistiek. (2010). *De Nederlandse samenleving 2010*. Den Haag/Heerlen: Auteur.

14

Artikelen

- **Goed:**
 - Fokkema, T., & Steyaert, J. (2005). Achter de geraniums of achter het computerscherm? ICT als middel ter bestrijding van eenzaamheid bij ouderen. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 14(2), 19–29.
 - Of: Fokkema, T., & Steyaert, J. (2005). Achter de geraniums of achter het computerscherm? ICT als middel ter bestrijding van eenzaamheid bij ouderen. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 14(2), 19–29. Geraadpleegd van <http://www.journalsi.org/index.php/si/article/view/4/2>

15

Artikelen

- **Goed:**
 - De Jong-Gierveld, J., & Kamphuis, F.H. (1985). The development of a Rasch-type loneliness-scale. *Applied Psychological Measurement*, 9(3), 289-299.

16

Krantenartikelen

- **Goed:**
 - Huygen, M. (2016, 21 april). Opleiding splitst samenleving qua geld, werk, wonen, gezondheid. *NRC Handelsblad*, pp. 4-5.
 - Van Houten, M. (2016, 8 april). Kloof tussen lager- en hogeropgeleiden is weer bevestigd. *Trouw*, p. 4.

17

Meerdere auteurs

- **Drie, vier of vijf auteurs:**
 - Vermeld de eerste keer dat jullie het artikel opvoeren alle auteurs.
 - Daarna volstaat de eerste auteur en 'et al.', dus bijvoorbeeld (Bakker et al., jaartal).
 - In de bronnenlijst vermeld je alle auteurs.
- Zie voor 6 of meer auteurs APA-handleiding.

18

Webcontent

- **Goed:**
 - Sleijpen, G. (2011). *Nederlandse jongeren zeer actief op sociale netwerken*. Geraadpleegd op 10 november 2015 op <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themes/vrije-tijd-cultuur/publicaties/artikelen/archief/2011/2011-3296-wm.htm>
 - Rijksoverheid (2016). *Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*. Op 29 april 2016 opgehaald van <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap>

19

Hyperlinks

Alleen urls gebruiken waar dat relevant is. Nergens in het werkstuk of rapport of bronnenlijst horen **hyperlinks** te staan (hoe lastig het ook is om ze definitief weg te laten).

20

Websites

- Wanneer je een website of webpagina als geheel citeert, en niet bepaalde informatie op die website of pagina, **kun je volstaan met het vermelden van de URL in de tekst** (de eerste keer dat je de bron noemt).
- Bijv: The website of the American Psychological Association (<http://www.apa.org/>) provides information about . . .
- Een volledige website of webpagina wordt **niet opgenomen** in de literatuurlijst.

21

Studiehandleidingen

- **Goed:**
 - Den Breems, L., & Eggink, B. (2015). *Studiehandleiding Onderzoek in Maatschappelijke Ontwikkelingen: Voltijd jaar 2, 2015-2016*. Amsterdam: SPH (HvA).

22

Logo's en plaatjes

- Overnemen van een logo (bijvoorbeeld het logo van de HvA) **mag alleen met toestemming van de eigenaar**.
- Ook voor foto's en plaatjes geldt **copyright** (mag je het plaatje kosteloos overnemen?).
- Ook als je toestemming hebt voor overname, is altijd een **bronvermelding** vereist. Zie APA-handleiding § 4.33 voor instructies.

23

Refworks oid

- *Refworks* is een webbased programma waarmee het importeren van en verwijzen naar literatuur gemakkelijker wordt. Het is een handig programma om referenties te verzamelen, te beheren en te verwerken. Het is voor HvA-studenten gratis te gebruiken: <https://www.hva.nl/bibliotheek/ondersteuning/zoeken/bronnen-vermelden/refworks/refworks.html>.
- Voer de gegevens zorgvuldig in.
- Het programma is niet onfeilbaar en neemt soms foute beslissingen: controleer altijd of alle bronnen correct opgenomen zijn, **jij bent zelf eindverantwoordelijk**.

24

Het verlossende woord

- De opleiding SPH maakt gebruik van de handleiding van Habraken, J. H. M. (2012). *Bronvermelding volgens de richtlijnen van de APA*. Tilburg: Tilburg University.
- Deze is te raadplegen via: <http://itswww.uvt.nl/lis/es/apa/apa-handleiding.pdf>. Zij geeft goede en correcte informatie en voorbeelden voor bijna alle soorten bronnen. Via de inhoudsopgave kan je snel naar de betreffende pagina doorklikken.
- Daarnaast staan er instructiefilmpjes op de website van de bib.hva.nl, kijk bijvoorbeeld naar <https://www.hva.nl/bibliotheek/ondersteuning/zoeken/bronnen-vermelden/bronnen-vermelden.html>.